

Instrumente financiare pentru dezvoltarea economică durabilă a RDN

FINANȚAREA - reprezintă procesul de obținere a resurselor bănești necesare desfășurării activităților unei instituții/întreprinderi.

Tipurile surselor de finanțare

- Naționale (bugetul de stat)
- Programe cu finanțare externă
- Programe cu finanțare mixtă (bugetul de stat + finanțare externă)

Tipurile surselor de finanțare

După destinație

- APL-uri
- IMM-uri
- OSC-uri

Instrumente de finanțare pentru APL-uri/OSC-uri

Noua generație a programelor de cooperare transfrontalieră perioada 2014-2020

Sursă de finanțare

- Instrumentul European de Vecinătate (ENI)
- Parteneriatul Estic

Programul de Cooperare Teritorială Republica Moldova - Ucraina

Tip finanțare	Granturi pentru APL, instituții publice, ONG		
Beneficiari eligibili	APL, instituții publice, ONG din RM (tot teritoriul), Ucraina (reg. Odesa, Vinița, Cernăuți)		
Domenii prioritare	<ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea condițiilor de trai ale comunităților locale în regiunile de frontieră prin proiecte care sprijină dezvoltarea economică și socială; - Abordarea provocărilor comune în domeniile mediului, ocuparea forței de muncă, sănătatea publică și orice alt domeniu de interes comun care are o dimensiune transfrontalieră; - Cultură, educație și sport. 		
Valoarea grantului	Proiecte în val. de 60.000 -300.000 EURO	Contribuția solicitantului	10%

Programul Operațional Comun România - Republica Moldova

Tip finanțare	Granturi pentru APL, instituții publice, ONG		
Beneficiari eligibili	APL, instituții publice, ONG din Republica Moldova (întreg teritoriul), România (județul Botoșani, Iași, Vaslui, Galați)		
Domenii prioritare	<ul style="list-style-type: none"> - Educație, cercetare, dezvoltarea tehnologiilor informaționale - Îmbunătățirea accesibilității în regiune - Mobilitatea persoanelor, bunurilor și capitalului 		
Valoarea grantului	81 mil EURO	Contribuția solicitantului	10%

Programul Dunărean de Cooperare Transnațională

Tip finanțare	Granturi pentru APL, instituții publice, ONG		
Beneficiari eligibili	<ul style="list-style-type: none"> - State membre a UE: Austria, Grecia și Italia (Regiunile: Lombardia, Bolzano / Bozen, Trento, Veneto, Friuli-Venezia-Giulia, Emilia Romagna, Umbria, Marche, Abruzzo, Molise, Puglia, Basilicata), Bulgaria, Ungaria, România, Slovenia, Slovacia; Croația; - state potențial candidate: Albania, Bosnia, Muntenegru și Serbia; FRI Macedonia - Moldova și Ucraina (Oblasturile: Cjermovestka, Ivano-Frankiviska, Zakarpat-ska, Odessa). 		
Domenii prioritare	<ul style="list-style-type: none"> - Consolidarea cercetărilor, dezvoltării tehnologice și inovațiilor - Protecția mediului și promovarea eficientizării resurselor - Promovarea transportului durabil și eliminarea deficiențelor de infrastructură - Consolidarea dezvoltării instituționale și administrării eficiente 		
Valoarea grantului	5 mil. Euro (RM)	Contribuția solicitantului	10%

Programul Operațional Bazinul Mării Negre

Tip finanțare	Granturi pentru APL, instituții publice, ONG		
Beneficiari eligibili	APL, ONG, instituții publice din RM, Armenia, Azerbaijan, Georgia (întreg teritoriul), Bulgaria (reg. Severoiztochen, Yugoiztochen), Grecia (Kentriki Makedonia , Anatoliki Makedonia – Traki), România (Reg. Sud-Est), Rusia (Rostov, Krasnoda, Republica Adygea), Turcia (Istambul, Tekirdag, Kocaeli, Zonguldak, Kastamonu, Samsun, Trabzon), Ucraina (Odesa, Mykolaiv, Herson, Zaporojie, Donețc)		
Domenii prioritare	<ul style="list-style-type: none"> - Promovarea dezvoltării economice și sociale pe ambele părți ale frontierei - Abordarea provocărilor comune în domeniul mediului, sănătății publice și lupta cu crima organizată - Promovarea condițiilor și modalităților mai bune pentru facilitarea mobilității persoanelor, bunurilor și capitalului 		
Valoarea grantului	49 mil. EURO	Contribuția solicitantului	10%

Europa Creativă

Tip finanțare	Proiecte în domeniul culturii		
Beneficiari eligibili	<ul style="list-style-type: none"> - operatorii din sectoarele culturale și creative, însemnând organizații neguvernamentale, instituții publice și companii private cu activitate în domeniu. Toate entitățile care depun proiecte sau sunt parteneri în proiecte trebuie să aibă minimum 2 ani de existență juridică. - țările UE și, cu condiția semnării unor acorduri de participare la Programul Europa Creativă, țările candidate și potențial candidate la UE, țările din Spațiul Economic European, Elveția și țările care fac obiectul Politicii Europene de Vecinătate. 		
Domenii prioritare	<ul style="list-style-type: none"> - proiecte de cooperare între minimum 3 țări; rețele europene ce contribuie la profesionalizarea operatorilor din sectoarele culturale și creative; platforme europene dedicate mobilității și promovării creatorilor și operelor culturale; traduceri din literatura europeană, inovații în cultură (e-book) 		
Valoarea grantului	max. 200.000 eur		
Perioada	Anual 2014-2020		

Erasmus+

Tip finanțare	Program UE în domeniile educației, formării, tineretului și sportului
Beneficiari eligibili	Organizații în domeniul educației, formării profesionale, tineretului și sportului.
Domenii prioritare	<ul style="list-style-type: none"> - Mobilitatea persoanelor în scop educațional (Mobilitatea tinerilor și lucrătorilor de tineret promovând Schimburile de Tineri, Serviciul European de Voluntariat și mobilitatea lucrătorilor de tineret în cooperare cu Țările Partenerie din vecinătatea UE); - Cooperare pentru inovare și schimb de bune practici; - Sprijin pentru reforma politicilor.
Bugetul	Programul dispune de un pachet financiar global indicativ de 14,774 de miliarde EUR în cadrul liniei 1 din bugetul UE și de 1,680 miliarde EUR în cadrul liniei 4 din bugetul UE pentru cei șapte ani (2014-2020). Bugetul anual este adoptat de autoritatea bugetară.
Perioada	Periodic 2014-2020

Central European Initiative

Tip finanțare	Granturi pentru APL, instituții publice, ONG		
Beneficiari eligibili	instituțiile publice sau private din statele membre ICE precum și organizațiile internaționale / regionale		
Domenii prioritare	<ul style="list-style-type: none"> - Acțiuni inovatoare ce favorizează mobilitatea și crearea de rețele. Propunerile trebuie să se concentreze pe dezvoltarea capacităților prin transferul și schimbul de know-how, în special din statele membre ICE din UE către statele membre ICE din afara UE. Activitățile pot lua forma unor conferințe, seminare, ateliere de lucru, precum și activități de formare. 		
Valoarea grantului	15.000 eur	Contribuția solicitantului	50%
Perioada	Anual, Mai		

Europe Aid

Tip finanțare	Programul tematic Organizații ale societății civile și autoritățile locale (OSC-AL)		
Beneficiari eligibili	Instituții publice, non – profit, APL-uri, ONG-uri, organizații regionale, locale		
Domenii prioritare	<ul style="list-style-type: none"> - de a promova libertatea de exprimare și mass-media libere și competente, în special reformarea radiodifuzorilor publici, de a contribui în mod pozitiv la îmbunătățirea guvernanței, răspunderea socială și competența mediatică în rândul publicului pe termen lung. - de a consolida implicarea actorilor societății civile în sprijinirea, dezvoltarea și monitorizarea activităților de promovare a libertății media, în special a organismelor naționale de reglementare. - de a promova accesul sporit al populației la serviciile sociale de bază, în special al femeilor și copiilor din grupurile vulnerabile, prin sprijinirea inițiativelor și cooperării între societatea civilă și autoritățile locale 		
Valoarea grantului	550.000-625.000 Eur	Contribuția solicitantului	Între 10-50%
Deadline	4 mai 2015		

Suport din partea OSC - urilor pentru integrarea europeană a RM

Tip finanțare	Granturi pentru APL, instituții publice, ONG		
Beneficiari eligibili	Granturi pentru APL, instituții publice, ONG		
Domenii prioritare	Acțiuni orientate către promovarea integrării europene a RM. Activități care pot îmbunătăți gradul de informare despre beneficiile aduse de integrarea europeană, ajustarea și implementarea normativelor și standardelor europene în domeniile acoperite de Acordul de Asociere RM – UE: economie, sănătate, agricultură, educație, drepturile consumatorului, etc.		
Valoarea grantului	375.000 lei MDL		
Finanțator	USAID		

Fondul Internațional pentru Diversitate Culturală

Tip finanțare	Granturi pentru APL, instituții publice, ONG		
Beneficiari eligibili	Granturi pentru APL, instituții publice, ONG, IMM-urilor din domeniul cultură		
Domenii prioritare	<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea politicilor și strategiilor cu efect direct asupra creării, producerii, distribuției și acces la o varietate de bunuri culturale, servicii și activități - Consolidarea infrastructurii de corespondență între instituții, inclusiv capacitatea profesională și structurile organizaționale, considerate necesare pentru a asigura suportul pentru cultura locală și regională din țările în curs de dezvoltare 		
Valoarea grantului	Max. 100.000\$		
Finanțator	UNESCO	Termen limită	Lansarea apelului anual

Granturi din partea Ambasadelor în RM

- **Ambasadele** SUA, Germaniei, Cehiei, Poloniei, Suediei, Marii Britanii, Lituaniei, slovaciei
- **Microgranturi** între 4000-30000 eur
- **Eligibili:** APL-uri, instituții publice, ONG-uri

- **Priorități:**
  - dezvoltarea instituțională durabilă, continuarea reformelor, consolidarea societății civile și a democrație
  - Infrastructura, mediu, eficiență energetică.

Altele

- Asistență pentru Dezvoltare din partea MAE ale Statelor UE - AOD (România), Polish Aid (Polonia),
- Solidarity Fund, Vishegrad

Instrumente de finanțare pentru IMM-uri

Orizont 2020

Tip finanțare	Granturi pentru începerea afacerii, inovații și eficiență energetică		
Beneficiari eligibili	Întreprinderi mici și mijlocii din RM		
Domenii prioritare	<ul style="list-style-type: none"> - Cercetare și inovare - Granturi pentru asigurarea legăturii între știință și business, îmbunătățirea competitivității - Susținerea inovațiilor tehnologice - Tematica/investițiile sunt anunțate periodic 		
Buget	80 mil. EURO	Contribuția solicitantului	
Termin limită	31.12.2020		

Cosme

Tip finanțare	Granturi pentru extinderea afacerii, inovații, eficiență energetică, ieșire la export		
Beneficiari eligibili	Întreprinderi mici și mijlocii din Republica Moldova		
Domenii prioritare	<ul style="list-style-type: none"> - Granturi pentru îmbunătățirea competitivității IMM-urilor - Îmbunătățirea accesului la finanțare - Îmbunătățirea accesului la pieți - Promovarea antreprenoriatului și culturii antreprenoriale - Îmbunătățirea durabilității IMM-urilor 		
Buget	2,3 mil euro	Contribuția solicitantului	
Termen limită	31. 12.2020		

PROGRAMUL RURAL DE REZILIENȚĂ ECONOMICO-CLIMATICĂ INCLUZIVĂ (IFAD V)

Tip finanțare	Granturi / Subvenții		
Informații	Granturi parțiale pentru dezvoltarea infrastructurii publice rurale de reziliență rurală și creștere economică		
Beneficiari eligibili	Grupuri de IMM rurale care practică activități agricole, asociații, cooperative și alte organizații de producători agricoli		
Perioada	10/30/2020		

PROIECTUL AMEILIORAREA COMPETITIVITĂȚII: PAC-2 (componenta de granturi de cofinanțare)

Tip finanțare	Granturi / Subvenții		
Informații	PAC II oferă IMM-urilor din Republica Moldova suport financiar pentru a investi în servicii de dezvoltare a afacerii care vor ajuta întreprinderile să-și sporească competitivitatea la export		
Beneficiari eligibili	IMM-urile din Republica Moldova cu până la 249 de angajați. Întreprinderile pot fi considerate eligibile dacă vor prezenta un proiect de îmbunătățire a afacerii ce demonstrează sporirea competitivității la export. Prioritate vor avea IMM din sectoarele: - produse alimentare și băuturi; - produse electronice și mecanice; - textile și îmbrăcăminte - tehnologii informaționale și externalizarea proceselor de afaceri		
Perioada	12/31/2019		

ECHIPA DE SUSȚINERE A MICULUI BUSINESS MOLDOVA

Tip finanțare	Granturi / Subvenții		
Informații	Co-finanțarea procurărilor de servicii de consultanță de către întreprinderile mici și mijlocii.		
Beneficiari eligibili	Întreprinderi mici și mijlocii (10-250 excepție 500 angajați) ocupate în producție, servicii și comerț. Capital majoritar privat, moldovenesc. Istorie de activitate minim doi ani, experiență redusă în utilizarea serviciilor de consultanță.		
Perioada	08/25/2024		

PROGRAMUL DE STAT DE STIMULARE A PARTICIPĂRII LA TÎRGURI ȘI EXPOZIȚII

Tip finanțare	Granturi / Subvenții		
Informații	Compensarea parțială a costurilor pentru închirierea spațiului expozițional		
Beneficiari eligibili	IMM care doresc să participe la expoziții naționale, meșterii populari, deținătorii de brevete și invenții		
Suma grantului:	50% din costul spațiului, max 2,000 lei		

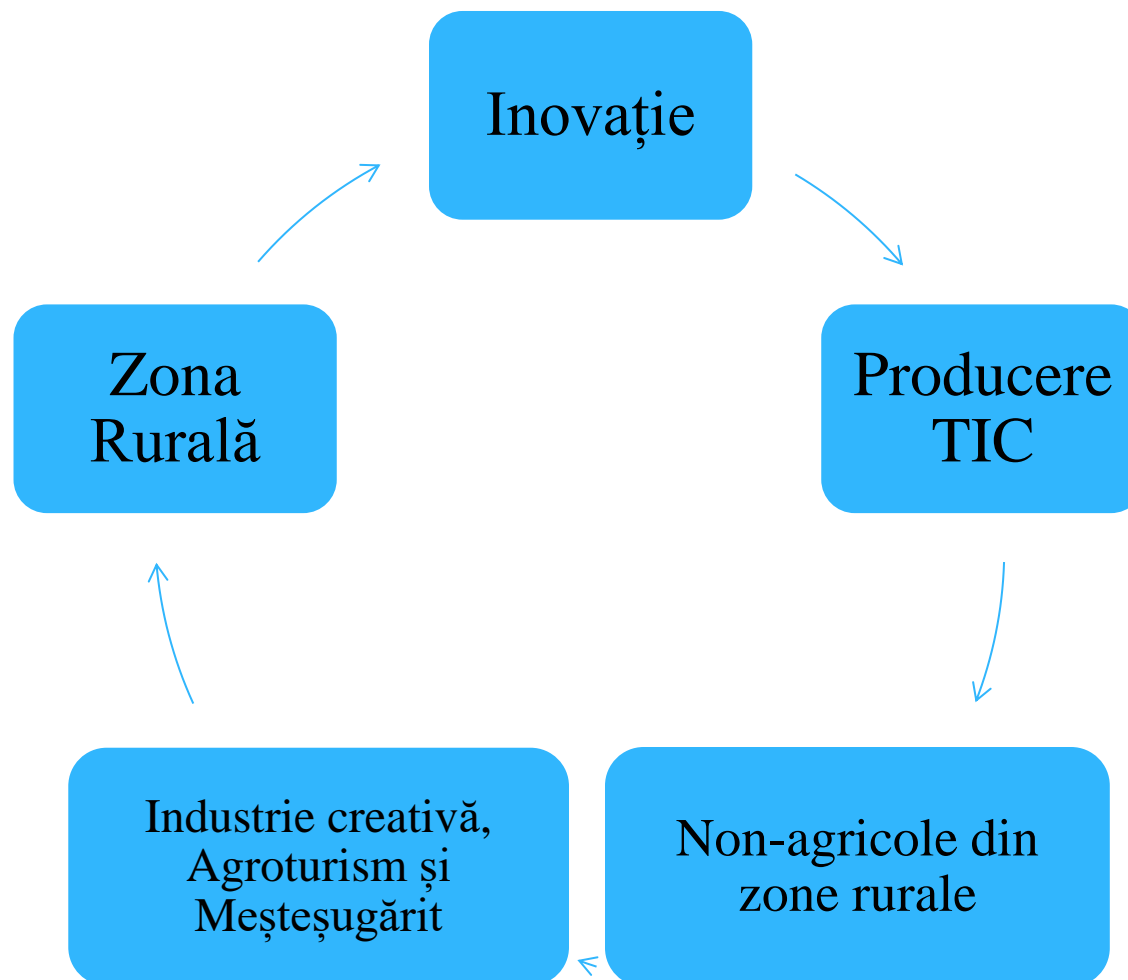
PROGRAMUL DE ATRAGERE A REMITENȚELOR ÎN ECONOMIE - PARE 1+1

Tip finanțare	Granturi / Subvenții		
Informații	Contribuție în formă de grant pentru a suplimenta investițiile migrantilor în economia Republicii Moldova		
Beneficiari eligibili	Cetățeni RM – lucrători migranți din Republica Moldova sau rudele de gradul I ale acestora care lansează sau dezvoltă afaceri pe teritoriul Republicii Moldova din remitențele provenite de peste hotare		
Perioada	12/31/2018		

PROGRAMUL FEMEI ÎN AFACERI

Tip finanțare	Granturilor /Servicii de dezvoltare a afaceri		
Informații	Suport financiar și non-financiar prin acordarea granturilor pentru investiții și servicii relevante pentru dezvoltarea afacerilor de către femei		
Beneficiari eligibili	Femeie, cetățean al Republicii Moldova; Și intenționează să lanseze o afacere proprie în Republica Moldova sau să dezvolte afacerea existentă.		
Domeniul de eligibilitate	Toate sectoarele economiei		
Perioada	05/06/2018	165 mii lei	

Domeniile Eligibile

CEED: Ridicarea Competitivității și Consolidarea Întreprinderilor

Tip finanțare	Granturilor /Servicii de dezvoltare a afaceri
Informații	Ridicarea competitivității companiilor moldovenești pe piața mondială în următoarele domenii: 1) produsele textile și mașini; 2) tehnologii informaționale și de calcul; și 3) producerea vinului.
Beneficiari eligibili	Antreprenorii care activează în domeniile sus-menționate. Pe parcursul implementării proiectului, vor fi identificate organizațiile de comerț care vor beneficia de relațiile din cadrul lanțului de aprovizionare.
Domeniul de eligibilitate	Produsele textile și mașini; Tehnologii informaționale și de calcul; Producerea vinului.

Programul Național de Abilitare Economică a Tinerilor

Tip finanțare	Granturilor /Servicii de dezvoltare a afaceri
Informații	Dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale ale tinerilor bazate pe cunoașterea și gestionarea optimă a resurselor și facilitarea accesului tinerilor antreprenori la resurse financiare necesare inițierii și dezvoltării unei afaceri proprii.
Beneficiari eligibili	Persoane tinere cu vârsta cuprinsă între 18-30 de ani, care doresc să-și dezvolte abilitățile antreprenoriale, să lanseze o afacere proprie în zonele rurale și/sau să-și extindă propria afacere în zonele rurale, creând noi locuri de muncă.
Buget	Credite preferențiale în valoare maximă de până la 300.000 lei (perioada de rambursare maxim 5 ani) cu o porțiune de grant nerambursabil (40%);

Programul Senior Experten Service

Tip finanțare	Servicii de consultanță
Informații	Facilitarea accesului Intreprinderilor Mici și Mijlocii la cunoștințe inovative internaționale, precum și preluarea celor mai bune practici europene de administrare a afacerii.
Beneficiari eligibili	Întreprinderile mici și mijlocii de pe întreg teritoriul Republicii Moldova, instituțiile publice, autoritățile locale, instituții de învățământ și instituțiile internaționale
Servicii	<ul style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea calității produselor și serviciilor; • Introducerea de noi tehnici și tehnologii; • Controlul costurilor, gestiune și administrare; • Legături de afaceri; vânzări și promovarea produselor; • Identificarea de surse pentru finanțare; • Planificarea activității firmei, marketing și management;

Programul de la FERMIER la FERMIER

Tip finanțare	Servicii de consultanță
Informații	Facilitarea accesului IMM-urilor agricole la cunoștințe inovative
Beneficiari eligibili	Întreprinderi agricole și grupuri de fermieri din Republica Moldova care se interesează de studierea metodelor americane.
Servicii	Activitate de producere ; Activitatea de prelucrare ; Marketing (branding, împachetare, promovarea produselor); Gestionarea financiară a activității agricole; Administrarea gospodăriilor agricole; Dezvoltarea cooperativelor și întreprinderilor agricole, etc

Mulțumesc!